

Arbeidsgiverforeningen Spekter
Postboks 7052 Majorstua
0306 OSLO

Postboks 7113 St. Olavs plass
NO-0130 Oslo

Att.:

Besøksadresse:
Karl Johans gate 41 B, Oslo
Telefon: 22 99 59 00
Telefaks: 22 99 59 03
post@sjt.no
www.sjt.no

Saksbehandler: Tone Gotheim, 22995948
Vår ref.: 12/2268-105
Deres ref.:
Dato: 16.03.2015

Høring - forslag til taushetspliktbestemmelse m.m. i forslag til sikringsforskrift

1. Bakgrunnen

Statens jernbanetilsyn viser til tidligere høring av 17. desember 2014 om utkast til sikringsforskrift. Blant annet innspill fra noen av høringsinstansene har avdekket et behov for å innta i forskriften en bestemmelse om jernbanevirksomhetens plikt til å sikre at personell får nødvendig og korrekt informasjon for å utføre sine arbeidsoppgaver og en bestemmelse om taushetsplikt. Det skyldes særlig bestemmelsen i § 3-3 "Informasjonssikkerhet" i høringsutkastet.

1.1 Litt om høringsutkastet § 3-3 "Informasjonssikkerhet"

Bestemmelsen i § 3-3 pålegger jernbanevirksomheten å sørge for at informasjon som det er nødvendig å skjerme, er identifisert og underlagt nødvendig kontroll.

Med informasjon som det er nødvendig å skjerme menes i denne bestemmelse informasjon som er kritisk i forbindelse med sikring mot uønskede hendelser. Det siktes til informasjon som beskriver sårbarheter som lar seg utnytte til uønskede hendelser.

Nødvendig kontroll av slik informasjon vil blant annet omfatte systemer og rutiner for nødvendig avskjerming, beskyttelse og tilgangskontroll, herunder tiltak mot avlytting og manipulering. Videre omfattes systemer og prosedyrer for merking, oppbevaring, bruk, distribusjon og tilintetgjøring.

Informasjon som håndteres av leverandører skal være underlagt tilsvarende kontroll.

1.2 Nødvendig og korrekt informasjon til virksomhetens personell

I tillegg til virksomhetens plikt til ivaretagelse av denne type informasjon, anses det nødvendig å presisere at virksomheten også skal sikre at virksomhetens personell, herunder leverandører, får den nødvendige informasjon til å utføre sine arbeidsoppgaver og at denne informasjonen er korrekt. Bestemmelsen foreslås inntatt i § 3-3.

1.3 Behovet for en taushetspliktbestemmelse

Som nevnt ovenfor gjelder § 3-3 informasjon som beskriver sårbarheter som lar seg utnytte til uønskede hendelser. Det er derfor avgjørende for oppfyllelse av forskriftens formål å sikre at slik informasjon ikke blir gjort tilgjengelig for uvedkommende. Dette utløser behovet for en taushetspliktbestemmelse for de personer som får tilgang eller kjennskap til slik informasjon.

Offentligheten kan ha et begrunnet krav på informasjon som angår sikkerhetsmessige forhold. Dette må imidlertid vurderes opp mot samfunnets behov for å ha et godt fungerende og sikkert kollektivtransporttilbud. Hensynet til å avverge de potensielle sikkerhetsmessige konsekvensene av at uvedkommende får tilgang til slik kritisk informasjon som nevnt i § 3-3, bør veie tyngst. Det vises i denne sammenheng også til offentleglova § 24 tredje ledd som gir adgang til å unnta fra innsyn opplysninger når unntak er påkrevet fordi innsyn ville lette gjennomføring av straffbare handlinger. Lovgiver har med andre ord allerede identifisert slik sikkerhetskritisk informasjon som opplysninger som kan unntas fra offentlighet. Det er denne type opplysninger forslaget til taushetspliktbestemmelse typisk er ment å gjelde for. Taushetsplikten er foreslått begrenset til det vedkommende får vite om informasjon jernbaneverksheten har funnet det nødvendig å skjerme etter § 3-3.

Bestemmelsen i offentleglova § 24 tredje ledd pålegger ikke taushetsplikt for sikkerhetskritisk informasjon. Den gir kun en adgang til å unnta slike opplysninger fra innsyn når unntak er påkrevet fordi innsyn ville lette gjennomføring av straffbare handlinger. Den vil derfor ikke dekke behovet for en taushetspliktbestemmelse som foreslått nedenfor. En taushetspliktbestemmelse er ikke bare en hjemmel for å kunne velge å gi avslag på et innsynskrav når kravene er oppfylt, men også en plikt til hemmelighold. Plikten til hemmelighold omfatter en aktiv plikt til å hindre at andre får tilgang eller kjennskap til slik informasjon uten at noen har bedt om å få dette, i tillegg til en plikt til å nekte innsyn fra offentligheten.

Den foreslåtte plikten til å hindre at andre får tilgang eller kjennskap til slik informasjon vil gjelde både for virksomheter som er underlagt offentleglova og de øvrige virksomhetene som omfattes av sikringsforskriften, men ikke av offentleglova.

Flere av virksomhetene som omfattes av virkeområdet til forslag til sikringsforskrift omfattes også av offentleglovas virkeområde. Det gjelder i dag blant annet Jernbaneverket, NSB AS, NSB Gjøvikbanen AS, Flytoget AS og Oslo T-banedrift AS. Disse virksomhetene, tilsynet og overordnet myndighet vil derfor ha behov for en taushetspliktbestemmelse også for å ha en klar plikt/hjemmel til å unnta informasjon som angitt i § 3-3 fra offentlighet.

Offentleglova gjør i § 13 unntak fra innsynsretten for opplysninger som er underlagt taushetsplikt i eller med hjemmel i lov.

Forvaltningsloven har i § 13 taushetspliktbestemmelser for personer som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan. Bestemmelsen gir imidlertid kun hjemmel til å unnta opplysninger om noens personlige forhold eller opplysninger av konkurransemessig betydning. Taushetspliktbestemmelsene i forvaltningsloven vil med andre ord ikke være dekkende for den type informasjon § 3-3 gjelder for.

1.4 Lovhjemmel for taushetsplikt

Det forutsettes at lovhjemmel for slik taushetspliktbestemmelse i sikringsforskriften vil foreligge før fastsettelse av sikringsforskriften. Det vises i den forbindelse til forslag til ny § 6a i "Høring - Utkast til lov om endringer i jernbaneloven bl.a. som følge av Europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/34/EU av 21. november 2012 om etablering av et felles europeisk jernbaneområde" av 2. desember 2013:

"§ 6a (Sikring mot tilsiktede handlinger)

Departementet kan fastsette forskrift om sikring mot tilsiktede handlinger, herunder bestemmelser om kriseledelse og om taushetsplikt, og om hvilke virksomheter som skal omfattes av forskriften."

Ved utformingen av forslaget til taushetspliktbestemmelse har tilsynet blant annet tatt utgangspunkt i jernbaneundersøkelsesloven § 17 og de generelle formuleringer i forvaltningsloven § 13 "Taushetsplikt" med tilpasninger til forslag til sikringsforskrift.

2. Forslagene

I forslaget til sikringsforskrift foreslås § 3-3 endret som følger:

"§ 3-3. Informasjon

Jernbanevirksomheten skal sikre at personell får nødvendig og korrekt informasjon for å utføre sine arbeidsoppgaver. Informasjon som det er nødvendig å skjerme, skal være identifisert og underlagt nødvendig kontroll."

Følgende bestemmelse foreslås inntatt i forslaget til sikringsforskrift:

"§ 3-4 Taushetsplikt

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for den som driver jernbanevirksomhet, for tilsynsmyndigheten eller for overordnet myndighet, har taushetsplikt om det vedkommende får vite om informasjon jernbanevirksomheten har funnet det nødvendig å skjerme etter § 3-3. Taushetsplikten gjelder også etter at vedkommende har avsluttet arbeidet eller oppdraget."

Det nevnes for ordens skyld at bestemmelsen i § 3-4 "Prosedyrer m.m." i høringsutkastet av 17. desember 2014 da vil bli § 3-5.

3. Administrative og økonomiske konsekvenser av forslaget

Forslaget om å innta slik taushetspliktbestemmelse i sikringsforskriften antas ikke å ha administrative eller økonomiske konsekvenser utover konsekvensene for vedtakelse av sikringsforskriften som sådan. Det vises i den forbindelse til vurderingen i høringsnotatet i den tidligere høringen.

4. Høringsfrist

Forslaget anses ikke for å være av et slikt omfang at det anses nødvendig med lengre høringsfrist enn seks uker.

Eventuelle merknader til forslag til taushetspliktbestemmelse, herunder til eventuelle økonomiske eller administrative konsekvenser for virksomhetene, sendes Statens jernbanetilsyn innen 4. mai 2015.

Med hilsen

Erik Ø. Reiersøl-Johnsen
Direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Mottakerliste:

Arbeidsgiverforeningen Spekter	Postboks 7052 Majorstua	0306	OSLO
Cargolink AS	Postboks 610	3003	DRAMMEN
CargoNet AS		0048	OSLO
Direktoratet for arbeidstilsynet	Postboks 4720 Sluppen	7468	TRONDHEIM
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	Postboks 2014	3103	TØNSBERG
Flytoget AS	Postboks 19 Sentrum	0101	OSLO
Green Cargo AB	Box 39	17111	SOLNA
Grenland Rail AS	Stasjonsveien 2	3712	SKIEN
Hector Rail AB	Svärdvägen 27	18233	DANDERYD
Jernbaneverket	Postboks 4350	2308	HAMAR
LKAB Malmtrafikk AS	Postboks 314	8504	NARVIK
LO	Youngsgate 11	0181	OSLO
NHO	Postboks 5250 Majorstuen	0303	OSLO
NHO Transport	Postboks 5477 Majorstuen	0305	OSLO
NITO	Postboks 9100 Grønland	0133	OSLO
Norges Blindeforbund	Postboks 5900, Majorstua	0308	OSLO
Norges Handikapforbund	Postboks 9217 Grønland	0134	OSLO
Norsk Jernbaneforbund	Møllergata 10	0179	OSLO
Norsk Lokomotivmannsforbund	Svingen 2	0196	OSLO
NSB AS		0048	OSLO
NSB Gjøvikbanen AS	Prinsens gate 7-9	0048	OSLO
SJ AB		10550	STOCKHOLM
Statens Vegvesen	Region Midt, Fylkeshuset	6404	MOLDE
Transportbrukernes fellesorganisasjon	Postboks 5494 Majorstuen	0305	OSLO
TX Logistik AB	Springpostgränden 3	25220	HELSINGBORG
Tågakeriet i Bergslagen AB	Bangårdsgatan 2	68130	KRISTINEHAMN
YS	Postboks 9232 Grønland	0134	OSLO
Politiets sikkerhetstjeneste	Postboks 4773 Ny dalen	0421	OSLO
Nasjonal sikkerhetsmyndighet	Postboks 814	1306	BÆRUM POSTTERMINAL

Sporveien T-banen AS	Postboks 2857 Tøyen	0608	OSLO
Politidirektoratet	Postboks 8051 Dep.	0031	OSLO
Oslo Politidistrikt	Postboks 8101 Dep.	0032	OSLO
Arbeidstilsynet	Postboks 4720 Sluppen	7468	TRONDHEIM